لە تەوتەمی مامزەکانی قەندیلەوە

هەندرێن
(سوێد)

لەوێمە؛
تەوتەمی یادەوەریم،
ماتەمی دەمنوێنێ.
پەنجەرەی نامۆیی لە گیانم دەبنەوە.
چاوێکم بە دوای شوێن ڕاماوە و
پەرتبوونێک کۆدەکەمەوە:

کانیلەی یادەوەری چیایەکانت لێ هەڵدەقوواڵێ.

* * *

لێرەم و زەناکانی ئەوێش بە ناو پەراسووەکانم وەربووە.
نە مانگی سەرگەردان لە «دۆڵی شەهیدان»،
نە نیگای کازیوەی بێدەنگیم،
دیرۆکی دەستنووسی سەرکەزی کێژانی گەریلا
دەهۆننەوە و
نە هەتاوی ئەو هەرێمە درەنگەش،
تەمی زمانی کوڕانی گەریلا دەڕەوێننەوە.
کتێبی یادەوەری منە:

چاوی ئەو چیایە لە تراویلکانە.

* * *

لێرەمە؛
لە چرپەی گوڵێکی کاکتۆسەوە،
بیابانێک لەو ماڵە دەڕسکێ.
پیتەکان کە نابن بە پەیف،
تنۆک
تنۆک
تنۆک
بە سەر گەرمایی دەفتەرەکەمدا وشک دەبنەوە.
ماڵێک لە ئاوێنەی کاتەکان،

شوێنەکەت بە ئاوێنە دەکاتەوە.
هانایەک لە هەنار،
هێورانە پاییزی «نازەنین» بە یادتا دێنتەوە.
بە تامێک لە دووکەڵی چاو
بۆنێک لە هەنگوینی دارمکەی بەر «بارەگای دەراو»،
بە یادێک لەتاڵی چایە داغەکانی «مەتارە»ی سەر
پشکۆ،
شەکەتیت دەشکێنی و
وەرزەکان کۆدەکەیتەوە.
ئاوڕێک لە تابلۆی ڕەنگ پیری سەر ڕەفە،
شنەیەک بە سەر شوێن پێیەکانی پێشمەرگایەتیت
هەڵدەکا.
وەک ئەوەی عەدەمێک بانگت بکا،
هەنسکێک لە بەفرە پیرەکانی قەندیلەوە
زایەڵەی پرژاوی ئەم دڵەم دەژەنێ.
* * *
لەوێوە؛
ڕووبارە هەڵچووەکەی «پشت ئاشان»،
بە ناو جەستەما ڕادەکا.

بۆن نانێکی برژاوی «سوورە دێ» و
کەوزەی بەر کانییەکەی «بۆڵێ»،
پەرتبوونێک لە بوونتدایە:
ئاخاوتنت لە دووڕیانی تاراوگەیە.
* * *
لەوێوە هەرێمێک بە ناوما ڕادەسێ،
هەورێک لە دەنگما تل دەبێتەوە.
بارانێک لە بوونتەوەیە دادەکا.
چرپەیەک لە ڕەوەزەکانی دڵت دەزرینگێتەوە
هەنجیرێک ڕاڕەوی بیرهاتنەکان ئاوەدەکان دەکاتەوە:

چیایەکان لەبن مانگدا دەدرەوشێنەوە.
* * *
لێرەمە؛
شارێک لە سەر سنگی شەو خەو دەبیاتەوە.
تۆش، وەک ئەوەی خۆم بیت و
خەریکە سێبووری بێخەوی و
فوارەی وەرینی لاسکی گوڵێکی ئاونەدراو لە دڵما،
دەدیتەوە.

پچڕانێک
لە نێوان ئەوێ و ئێرەدا دەملەڕێنتەوە.
گزنگێک لە ژێر گرمەی توپەکانەوە،
وەک سێبەر،
بە بەرۆکی چیاکانەوە شۆڕ دەبێتەوە.
مامزەکان بە پڕمەکانییانەوە،
هەروەک یادەوەری تاگرتووی من،
بە تتتەو... و تتەم...م... گڕ
ڕڕڕکانییی
گر
ڕیانی گگرتبێ...ێ ێ،
بەناو ڕاڕەوی سەفەرەکانی من،
دەڕەونەوە.
لە سەر ڕانی بنارێ،
نالەی شوانێک لە بارەی ڕانەمەڕێکدا
دەنگدەدداتەوە...
گیاندانی «ئایشێ» لە سەر دووگردی گیایێ
دووکەڵێک بە دوای قاچی بڕاوی بایێ،
وەک هەرەسی بەفرەکەی سەر شانی «ئاشقۆلکە»،
لەو دیوی دڵم؛
لەم دیوی دەنگم؛
لەو سەری بینایی منا:

ئەم بوونە، دەلەرێنێتەوە.

* * *
لێرەم و لەوێش بووم؛
بایەکیش دەمنادەم کە ڕێگای وێڵ دەکا،
گەڵا بە گەڵای درەختە تەنیاکەی ئەودیوی پەنجەرە و
تەمی ڕامانی سەر پێڵووەکانم،
بە چەپۆکەکانی دەفڕێنێ.
لەوێوە؛
گوێزە برژاوەکانی بناره سووتەمەرۆکەی ئەوبەری
بارەگا و
بەفرە باریوەکان بە سەر ڕامانی سپێدە زووەکانی
زستانی «پشت ئاشان»،
دەتکەنە شەپەنگی شوێنەکان.
تەوتەمی مامزەکان دەنووسێتەوە:

زیندەخەوێکی سەر هەیوانی ئەم تاراوگەیە.

* * *

لەوێوە؛
چیایەک لە چاوی تاراوگەدا هەڵدەچێ.
لێرەوە؛
ئەو دەمەی ئەستێرەی کاروانکوژە
بە ناو بووڵێڵی یادەوەریم وێڵ دەبێ.
هەتاوێک بە سەر «کونەکۆتر»دا پەرکەم دەیگرێ،
چرپێنێک لە گەواڵە،
قەف قەفی لۆچەکانی سەر ڕوومەتی ترۆپک و
چین چینی سێبەری سەر ڕەزی تڕێی بن بەفری
قەدپاڵێ،
وەک هەنگی پەیڤە لێکچڕاوەکانی دەنگی من،
بەرەو بوون
گێ ێژژژ دەخۆن.
ئەوەتا ئەم دڵە لە چیایە،
وەک چلوورە،
بە چاوی ئاسمانەوە
شۆڕ دەبێتەوەوە.
مانگێکی منداڵ لە قەدی کەزی کێژانا ڕازاوە.
ڕووبارێکی هۆڕە کردوو بەسەر بریتی کەناریا:

بێ ێ ماڵی دیرۆکی ئێمە دەلاوێنتەوە.

* * *

لەوێوە بۆ ئێرە؛
وەک پەیڤێنێک لە نێوان بنار و پێدەشتی تەنیاییەک،
بە ناوما گەشت دەکەن.
تاسەیەک دەمززززرینگێێێنێتەوە.
مێژوویەک لە ماڵی ئەم چیادا میوانە؛
چیایەک لە ماڵێکی تاڵانکراو،
لە بچمی سۆزانی جیهانێک دەڕوانێ.
«فرۆکەوان»ێک لە وڕێنەی گرمەکان؛
«عیلمانییەکی نەخۆش» لە «جەنەڕاڵ»،
بەسەر چیاکانەوە
دەڕشێێێنەوەوە.
ئەو دەمە

قەندیل بەرزتر؛
ڕاساوتر:
چاوی جیهان دەتتەنێێتەوەوە.

* * *

لێرەڕا لەوێڕا؛
تەوتەمی مامزەکانی ڕاڕەوەکانی ناو دەنگی من،
وەک زەنای تەمەنی پێشمەرگایەتی و
چرپەی بیرهاتنەوەکانی من،
زەنگیانەی ڕەنگینی خەناوکەیەکی پچڕاوی پاییزان،
بە گەردەنی شاخەکانەوە ئاڵاوە.
لێرەوەوە لەوێوەوە
غەوارەیی بوونی من:

ئاوەداان دەکەنەوە.

کۆتایی ٢٠٠٧

پەرۆشی
تەنیاییم لە دەنگتا چێنراوە،
دوور لە من؛
پڕ لە من:
پیریەتیم بچنەوە.
هێوریم لە چرپنتا ڕسکاوە،
بە ئاوازێک لە زەنای ژن؛
بەزمانێک لەسەما:
بێدەنگیت لە دەنگما بچڕێنە.
شەپۆلم لە ناوتا.
وێنەت لە بۆنت دەچی،
لە بیرکردنەوەما.
پەرۆشی: بوونێک لە جۆلانەی کۆشتدایە.
فەرامۆشی: چۆلاییەک لە لەرینەوەدایە.
تیترواسک لە خەیاڵ:

وەسوەسەیەکە لە بوونداید.

سەرەتای ٢٠٠٨